ӨЙҮҮН— РЕСПУБЛИКА КҮНЭ

АЛТА СЫЛЛААҺЫТА, 1992 сыл муус устар 27 күнүгэр, Саха Республикатын саҥа Конституцията (Төрүт Сокуона) мүһүгэр киирбитэ. Саҥа Конституцияны ылыпыы государственнай суверенитет туһунан Декларацияны олохтоох утумнаахтык ыытыы оҕолоох холобурунан буолар.

Саҥа Конституцияҕа бэйэлэрин баҕарыыларыгар саха норуотун уонна республика атын бырааттыы норуоттарын сырдык ыра саныылара кэҥүлэ, тэҥ буолуута, эйэҕэ уонна инник сайдыыга интэриэстэрэ, дьулуурдара көрдөрүллүбүтэ. Оччо государство норуот эт-хаан уонна өй-санаа өттүнэн сайдарыгар соҕотоох усулуобуйана, барыы гражданнарга тэҥ ыахтары үөскэтэр сыалдаах-соруктаах буолар диэн принципиальнай балаһыанньа быһыытынан сурулуннубута.

Аастыт сыллар Конституцияҕа этиллибит идеялар уонна позициялар олохтоох дьоҕурдаахтарын көрдөрдүлэр. Саха Республикатын элбэх национальностаах норуота айар-тутар үлэнэн дьарыктанар уонна гражданскай ил-эйэ, сөбүлэҥ быһыытынан-майгытынан чолуомэ хаалларарга, бөҕөргөтөргө дьулуһар.

Сылын аайы бэлиэтээн күнгэ республикаҕа бырааһынныктааҕы дьаһалдар ыытыллыахтара. Дьокуускайга Опера уонна балет театрыгар «Кыһыл көмүс тэбэ» республикатааҕы конкурс түмүктэрэ таһаарыллыахтара, куорат болуоссатыгар идэтийбит уонна самодеятельнай артистар концертара буолуохтара. Саха сирин норуоттарын дьаһалаларыгар уонна федеративнай сыһыаннаһыларга министерство, Норуоттар ассамблеяларын сэбиэтэ А. Е. Кулаковскай аатынан Культура уонна искусство дьыбарыаһыгар национальнай-культурунай холбоһуктар ыытыылаах «Мин Сахам сирэ» конкурсу ыытыахтара.

СР Правительствотын дьаһалынан муус устар 17 күнүттэн куораттарга уонна улуустарга СР Конституциятын туһунан бэсилэдэхтэр уонна лекциялар ыытыллахтар, норуот күүлэйдээһиннэ, концертар тэрааллэллэр.

СИА.

Сиэмэнка: СР Президиэнэ М. Е. Николаев Дьокуускайга Опера уонна балет театрыгар.

САҤА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН КАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 48 (8310). ★ 1998 сыл муус устар 25 күнэ, Субуота. ★ Сыаната—1.011 солкуобай.

● ДЕПУТАТТЫЫН КЭПСЭТИН

ДОЙДУБАР ТУГУ ЭМЭ ТУҺАЛААТАРБЫН ДИЭН

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН быыбардаачылара бэйэлэрин ыыстарын Альбина Иннокентьевна ПОПСЕЕВАНЫ Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) Республика палататыгар депутатынан быыбардаан киинэхэ улахан итэҕэлин онордулар.

Альбина Иннокентьевна барыы өттүнэн дэгиттэр буспут-хаппыт, үлүҥэ-хамнаска эрэлгэбит политическай байыаннай-оборуо масштабтаах общественнай-политическай деятель, биллиини салалтаҕа сылдьар саха дьахталларыттан биир бастыҥнара. Дьиҥнээн да ылаахха, саха кыргыттарыттан Правительство Председателин солбуйааччы да, ученай да уонна билигин кини куорат бирэт салайааччытын да быһыытынан ханиэхэ тиийэ сирийэн-хоруйан, астыгыннаахтык-бастыктаахтык уонна таһаарылаахтык үлэлэһэбит уонна үлэлии сылдьар кыһыны мин билбэппин. Итиэ мин түс бэйэм саныам.

Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) сессияларыгар, ыраас мунньахтарыгар үлэ сүҥьүнэн кэтүнэккэ сылдьар уонна депутаттары кытта күннэтэ мэлдьи сибэкки тутуһар, саваа ааспатаһар буоламмын, өйөөһүттэн сыаналанан, бэлиэтии көрөн хайа депутат тоҕо-хачча таһымнаах, олохчо-дьаһаччы, общественнай интериэстэ ханиылык сыһыаннаах, кини личность быһыытынан позициэтэ уҥуоҕалыгыттан.

Депутат буолуу диэн— бу улахан итэҕэл уонна күүнэ эппитинэн. Бу итэҕэлгэ достойнайдык толорор наадаттан өйгүнэн-санаагынан, билиитинэн-көрүүгүнэн, ылынарылаах тылынан-өскүнэн, культураҕынан атын депутаттартан хаалсыбакка, эссэ сорох дьон үһүгээхтэрин бэйиэн этэн-сиэрэн, аһара түҥэ былаастаан сырыттахчыта орто бааһынытэ киириэхчин, атыттар таһымнарыгар сылдьыахчын, кинилэр хараҕарыгар бырааҥныахчын сөп.

Саҥа талыллыбыт депутатскай корпус үлэлэбитэ биир эрэ квартал саҥа эрэр. Итэ биириэмэ устатыгар Республика палататын депутаттара сессияларыгар үс тогул муста сырыттылар. Итэ сессияларга бэрт дьоһуннаах, кэҥэ уйаанын-хатаанын тургутан көрөр кириэсилээх да боппуруостар дьүүллэһиллилэр. Итиннэ норуутэ, улаханнык эппэппин, Альбина Иннокентьевна бэйэтин биир балаччы таһымнаах депутат быһыытынан көрдөрдө диэн саныыбын.

Бу күннэргэ мин Альбина Иннокентьевнаҕа кэпсэтэ тиийэ сырыттым. Онно улахан политика боппуруоһуттар тугу да ыйыталаспакка, ахтардас депутат быһыытынан быыбардаммыт уокуругар практическай көмөнү тугу оҥорон, хайдах саҕалаан эрэҥин диэн туоһуластым.

ЫЙЫТЫЫ: Альбина Иннокентьевна, эн тоҕо дойдуҕар Чурапчыҥа эрэ тахсан депутат буоларга дьахлустун, атын сирдэргэ туран быыбарданыахчын эҥин сөп этэ буолбат дуо?

ЭППИЭТ: Үлэһит буолан бараммын дойдубар биир да күн үлэлээн көрө иликкин. Итэ оттүнэн буруйдаах курдук саҥа сылдьыбын. Аны да тахсан быһаччы уоллаирим саарбах быһыылаах. Онон, баҕар, депутатынан быыбардаатахтарыма кыра да буоллар тугу эмэ көмөлөһүөм эбитэ дуу диэн саныаммын депутат мандатын ыйын охсуһуута киирбитим. Биллэн турар, биир дойдулаахтарым, дьонум-сэргэм миигин итэҕэйэн, миэхэ эрэнэн куоластарын хотэ биэрбиттэ-биэттэн ҥорэбин, күүгэн күүс эбиллэргэ дылы-мына, саныам улаханнык көтөҕүлүннэ. Одьуулуун, Хонтоҕо, Болугур, Сылан, Чурапчы, Мугулай, Алаҕар уоллаа быыбардаачыларга бэйэлэрин куоластарын хотэ биэрбиттэриттэн олус истиэбин.

ЫЙЫТЫЫ: Билигин урукку курдук депутаттарга аны наказ бэриллибэтин билэр эрээрибин, арааһа, кандидат буолан быыбардаһаары сыыттахчыма хайаатар да тугу эмэ эппиттэрэ буолуо диэн сүрэхпинэн сэрэйэн кэйитабын?

ЭППИЭТ: Этэн боҕо буоллаҕа диэн. Ол гынан баран, сылтан-сыл бюджет боппуруоһа, ордук тутуу боппуруоһа, ыараан иһэрин бэйэн билэҕин, Туруорсуулар наказ быһыытынан ылылыбатахтарын да иһин, тоҕо күүстүт кыайарыгын туруорса, аннынна сатыахпыт.

Бастатан туран, дьонум туттарбыт эттэриигэр, уттэриигэр дотация харчытын ылбакка эрэйдээмиттэрэ ыраанныт этэ. Итинник балаһыанньа ангардас Чурапчыҥа эрэ буолбакка, республика үрдүнэн ханна баҕарар баар. Быыбардаан киириэхпиттэн ылата итэ туруорсууну хайдах эмэ ыыгарар саныаннан үгүстүк үлэлэстим. Иннь гынан, 2,5 млрд. солк. харчыта кэҥүл ылан ыыттардым. Бу боппуруоска миигин билигин үп министрин эбээһинэҕин толорон олорор Г. И. Данчикова улаханнык өйөөтө. Аны иккис уоларатын ыыгарбыт кэҥэ диэн баҕалаахпын.

Иккиннэн, балыыһа тутуутун туһунан этиҥ-сиэрэ үгүс этэ. Бу олус уустук боппуруос. Быйылгы бюджекка аныыһа сатыахпыт да, ханнык да эрэл суох. Ол гынан баран, кыра да буоллар, итэ үлэттэн кэҥурэтиһэ турбут кэҥэ диэн саныам, эмиэ Үп уонна Экономика министерстволарынан эргитиһэн, социальнай страхование фондатын кытыннаран үп будан 400 тонна цемент Мохсоҕоллоохтон ылары ситистибит.

Бу кэпсэтиилэргэ миигин кытта тэҥнэ Чурапчыттан улуус дьаһалтатын бэйэлэригэ бастакы солбуйааччы П. Н. Мишкин, үп управленнетын начальникка М. М. Оконешниковы, капитальнай тутуу управлениетын начальникка П. Е. Аманатов сылдьыстылар. Итиэннэ таһымнаах кыра-кыра араас боппуруостарга киирбит-тохсыбыт тэриллэлэр да, бирдиилээх да дьоннор эттүлэриттэн үгүс. Олору эмиэ кыаллаларынан быһаарса сатыырга кыһаллыбыт.

ЫЙЫТЫЫ: Альбина Иннокентьевна, миэ көрө сыыттахчыма палатаҕар дааныс общественнай көмөрүүскэ биһиэхэ дьарыктанар боппуруоһун олус элбэх курдук. Хайдах барытыгар тиийиэҥин-түгэнэҕин?

ЭППИЭТ: Тиийиэхпинэ-түгэнэхпинэ сатаан курдук. Кырдьык, палатаны иннэн наукаҕа, ҥорохха-культураҕа, доруобуйа хаһыстабылыгар, спорка, ыччат, ийэ, оҕо дьыалаларыгар уонна байыаннай дьыалаҕа бастайаннай комиссия председателэбин. Урут Правительствоҕа үлэлии сылдьан бу боппуруостарынан дьарыктаммыт буоламмын сиэ чугас курдукпун. Итиннэ таһынан Дальнай Восток уонна Забайкалье регионнара түмсэн инициатива быһыытынан сокуон бырайыактарын уонна да атын боппуруостары Россия Государственнай Думатыгар уонна Федерация Сэбиэтигэр киллэрэр ассоциацияны тэриммиттэриигэр од ассоциацияҕа Саха сириттэн чилиэн быһыытынан икки депутат талыллан сылдьыбыт. Бу күннэргэ итэ түмсүү мунньаҕар уонна үлэбэр сыһыаннаах атын да салаларынан тэриллэр мунньахтарга кыттыыны ылла Москванан, Санкт-Петербурунан бараары олоробун.

Тыа улуустарыгар үлэһиттэри сарбыйыыны, ордук социальнай эйгэҕэ ыытар сыһыаны туһунан үгүс этиилэр, туруорсуулар киирдилэр. Итэ боппуруоска депутаттар да оттуларыттан үгүс үлэ ыытылыбытын түмүгэр тыа сиригэр сарбыйыы тохтоон эрэр буолла.

ЫЙЫТЫЫ: Билигин пенсия боппуруоһа кырдьаҕастары да, эдэрдэри да барыларын интэриэһиргэтэр улахан социальнай боппуруос буолла. Россия саҥа сокуонун быһыытынан хотугу сиригэ олорор дьоҥҥо биллэр чэпчэтии суох буолбут курдук. Билигин биһиги кырдьаҕастарбыт Москваҕа, Сочиҕа олорор пенсионердарын кытта тэҥ сыһа пенсиялыылар буоллулар. Оттон итэ сирдэргэ ас-таҥас сыаната, олох-дьаһах усулуобуйата биһиэхэ эмиэ тоҕуо чэпчэки. Бу боппуруоһунан республика салалтата, сокуону таһаарар парламент дьарыктаналлар дуу уонна инникитин итэ боппуруос хайдах быһаарыллыай?

ЭППИЭТ: Россия пенсия туһунан саҥа сокуона олус уустук тутуллаах. Урукку оттуҥар кини регионнар кырдьаҕастарын ылар пенсиялара биһиги пенсионердарбыт кэпситтэн ланна намыһах этэ. Онон сокуонунан ону тэҥнэтиһии барбыт курдук. Биһиги пенсиялаах дьарыктанар специалистарбыт быһааралларынан, дойду үрдүнэн бу саҥа олохтоммут пен-

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

ТЭРИЙДЭХХЭ, ТҮМНЭХХЭ...

Бары билэрбитинэн, билигин олох барыбытыгар— үлэни-хамнаһы кыайар-хотор эбэтэр кыаммат да киһититтэн тутулуга суох ыараата. Биһиги улууспут биир улахан нэһилиэгэр Болугурга, син-биир ханна баҕарар курдук, тиийимэт-түгэммэт буолуу, үп-харчы суоҕа баар суол. Мин бу кылгас бэлиэтээһиммэр нэһилиэк салалтата дойду үрдүгэр бүрүүкээбит дириҥ кризиһи утары олохтоохтор күүстэрин-күдэхтэрин, өйдөрүн-санааларын биир сыалга сатабыллаахтык түмэн эрэрин астынан бэлиэтиэхпин баҕарабын. Ханнык баҕарар дойду, хайа баҕарар таһымнаах салалта бэйэлэрин кыамматтарын, кырдьаҕастарын туһугар күүһэ кыһаллар, кэмэлдьи эрэ буоллаҕына дьон-сэргэ итэҕэлин-махталын ылар.

Болугур нэһилиэгэр кырдьаҕастар сэбиэттэрин председателинэн үлэни тэрийиигэ улахан опыттаах, талааннаах, кими баҕарар кытары уопсай тылы дэбигэс булар, ханнык баҕарар дьыалаҕа сүрдээх инициативалаахтык, айымньылаахтык сыһыаннаһар Илларион Илларионович Яковлев хаһыс да сылын үлэлиир.

Кини 1996 сыллаахха улууска нэһилиэктэрдээҕи ветераннар сэбиэттэрин икки ардыларыгар ыытыллыбыт куоталаһыыга бастакы миэстэни ылбыта уонна республикатааҕы куоталаһыыга кыттан бииһиргэбил бириһинэн, республикатааҕы ветераннар сэбиэттэрин Бочуоттаах грамотатынан наҕараадаламмыта, харчынан бириэмийэламмыта. Ити саҕалаабыт үлэтин тэтимин өссө күүрдэн, кэҥэтэн, 1997 сыллааҕы үлэтин нэһилиэгин кырдьаҕастара «үчүгэйинэн» сыаналаан, үһүс сылын үлэлииригэр көрдөспүттэрэ. Ол көрдөһүү хоннааҕа буолбатах. Билигин кэмҥэ үгүс нэһилиэктэргэ кырдьаҕастар кыһалҕаларыгар кыһаллыбат, кинилэри ааҕ көрдөһөр, иһиллээрин эрэ уунар туһалара суох дьон курдук сыныалларын ордук бэрэ дьоҥ өттүттэн тахсыталыыра, кыамматтары кыраны харахтарынан көрөр буолтара иһиллиэһиллибэт. Дьэ ол иһин кырдьаҕастар, кыамматтар 132 киһи Илларион Илларионович эрэ туруулаһаҕына туох эмэ туһалааҕы оҥорторуоҕун билэннэр, эрэнэннэр көрдөстөхтөрө.

И. И. Яковлев нэһилиэгин салалтатын кытары биир өйүнэн-санаанан үлэлиир буолан, дьаһалта баһылыга Михайлов Н. Г. уонна тэрилтэлэр салайааччылара сельхоз бырабылыанньатын председателэ Заболоцкай В. А., оскуола директора Кокуров М. Г., «Мындаҕаайы» КП председателэ Федотов Н. А. уо.д.а., бэйэлэрэ тоҕо да ыарахан туруктаахтарын үрдүнэн, кырдьаҕастарыгар, кыамматтарыгар туох кыалларынан көмө оҥороллоро хайҕаллаах уонна бастыҥ опыт буолан сэнэрилиэхэ сөп этэ. Үгүстэн ылыах холобуру аҕалабын. «Мындаҕаайы» КП сэрии, тыыл ветераннарыгар, сэрии оҕолорыгар, инбэлииттэргэ уонна көһөрүллүү кыттыылаахтарыгар 1997 сылга барыларыгар уокка оттор маһы, харчытыгар таһаардахха 28 мол. солк. өҥөнү, оҥордо. Нэһилиэк баһылыга Михайлов Н. Г. быһаччы дьаһалынан автобуһунан ветераннар босхо сылдьалларыгар 2,5 мол. солк. ороскуоттанна. Кыайыы күнүгэр 7 сэрии ветераннарыгар биирдиилэригэр 1 мол. солк. суумалаах бородууксуйа наборунан уонна көһөрүллүү кыттыылаахтарыгар 2 мол. солк. көмө бэриллиннэ. Дьаһалтаҕа сыһыарыллыбыт 5 кырдьаҕаска тракторынан 5 кырыныс ото босхо оҥоһулунна. Итинник көмөлөрү, өҥөлөрү тэрилтэлэр эмиэ оҥороллор. Онон бу нэһилиэк бары кырдьаҕастара сыһыарыллыбыт тэрилтэлэриттэн көмөнү, өйөбүлү ылан махталлара улахан.

Илларион Илларионович бэйэтэ салайар кырдьаҕастарын туһугар ааҕ көрдүү, туруорса эрэ сылдьар буолбатах. Тэрийдэххэ, түмнэххэ, күүһү холбоотоххо син ол-бу оҥоһуллуон сөп. Кырдьаҕастар тоһо да саһыарбыттарын, бытаарбыттарын иһин, ааспыт сайын барыта 238 тонна оту оттоотулар, 502 тонна хортуоппуйу, 47 ыал уһаайбаларыгар оҕуруот аһын олордон бастаннар 140 кг огурсуга, 50 кг помидорга тиийэ ылбыттара, итиниэ эбэн кырдьаҕастар 272 ынах сүөһүнү, 80 сылгыны иитэннэр бэйэ аһыыр этитэр, үүтүгэр төһөлөөх туһалааҕы оҥорбуттара буолуой... Кырдьаҕастар кэлүүр оҕус сыарҕаларын, дуҕаларын, бууллаҕаларын, кыраабылларын, талах миинньиктэрин, мас курдьахтарын оҥорон атыылаталлар. Сайылыгы өттүгэр детсады, чааһынай дьонно тутууга үлэлэтиллэр.

Председатель тэрээһинэ хаһаайыстыбаннай үлэнэн эрэ бүппэт. Этэр курдук, киһи аҥардас аһынан эрэ олохтоох буолуутунан мүччүргэммэккэ, мораальнай-культурнай өттүнэн эмиэ чэбдик туруктаах буолуохтаах. Ол иһин нэһилиэккэ Протодьяконов Н. Н. салалтатынан «Алгыс» диэн ветераннар ансамбллара ситиһиилээхтик үлэлиир. Ол туоһутунан бу ансамбль 1997 сыллаахха улуустааҕы көрүү-конкурска I миэстэни ылбыта. Нэһилиэккэ «Кырдьаҕастар күннэрэ», «Төрөөбүт тэрээһин күннэрэ» диэн ааттаах бэлиэтээһиннэр үрдүк таһымнаахтык ыытыллаллар, кырдьаҕастар олох ыараханын умнан, саналара көнөн, харахтара уоттанан эмиэ күннээҕи түбүк үөһүгэр буолаллар.

Ветеран-учуутал Саввин Иван Еремеевич нэһилиэккэ саахымат-дуобат куруубун тэрийэн, күрэхтэһиилэри ыытан дьонун-сэргэтин сэргэхситэр, өй-санаа муунтуутун сайыннарар, спортивнай дьулуурга угуйуута ытыктанан, өйөнүөх эрэ сөп.

Кырдьаҕастар быйылгы сылга былааннара киэҥ. Ычаттарга Айыы балаҕанын тутар былааннаахтар, мас олордуутугар, бөһүөлэги тупсарыыга сүрүн күүс буолар баҕалаахтар.

Илларион Илларионович олоххо-дьаһахха, үлэҕэ-хамнаска актыыбынай позициялаах буолан, биир харчы хамнаһа суох дьон туһа диэн түбүгүрэрин дьоно-сэргэтэ астынан ахталлар.

Мин, улуустааҕы кырдьаҕастар сэбиэттэрин салайааччыта буолан туран, бүтүн олохпутугар кыһалҕалаахтар, кыамматтар, кырдьаҕастар тустарын иһин ис сүрэхтэриттэн ылсан туран үлэлииллэр бу Илларион Яковлев, Николай Игнатьев (Болтоҥо), Мария Ефимова (интернат-оскуола), Любовь Нахсылова (Хоптоҕо), Михаил Белых (Чурапчы) курдук кырдьаҕастар салайааччыларын бааллартыттан үөрэбин, кинилэргэ махталым улахан уонна итинник салайааччылардаах буолалларыгар бу ыарахан кэмҥэ кырдьаҕастар олоҕохтон биэрэхтэрэ суоҕа диэн эрэнэбин.

Л. БАРАШКОВА,
улуус кырдьаҕастарын сэбиэтин председателэ.

Администрация Чурапчинского улуса

РАСПОРЯЖЕНИЕ

№ 222 от 21 апреля 1998 г.

О МЕСЯЧНИКЕ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

На Основании Указа Правительства РС (Я) 02.88 от 24 мая 1998 г., для усиления надзорно-профилактической работы весенне-летнему пожароопасному периоду:

1. Объявить С 20 АПРЕЛЯ ПО 20 МАЯ месячник пожарной безопасности.
2. Утвердить план проведения пожарного месячника.
3. Главам сельских администраций, организаций, предприятий с 20 апреля 1998 г. создать на местах пожарно-технические комиссии для организации и контроля за ходом пожарного месячника.
4. С привлечением личного состава ОГПС-29, УОВД, энергонадзора организовать проведение комплексных проверок зданий с массовым пребыванием людей и особо важных объектов. Информацию о проделанной работе передавать в УГПС на каждый четверг.
5. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на Мишкина П. Н.

Глава администрации А. А. ШАДРИН.

«СОСНОВКАҔА» СЫННЬАНЫҤ, ЭМТЭНИҤ!

Билигин кэмҥэ Россия ыраах куораттарыгар тиийэн чэбдигирдэр-эмтиир санаторийдарга сынньанар улам уустугуран иһэр. Онон дьон үксэ бэйэбит республикабытыгар баар итинник аналлаах тэрилтэлэргэ бара сатыыр. Олортон ханныгы талыахха сөбүй?

Мэҥэ-Хаҥалас улууһун Аллараа Бэстээхтэн чугас бэс чагда баарыгар «Сосновка» чэбдигирдэр-эмтиир санаторий үлэлиир. Кини таас корпустара кэрэ айылҕа ортотугар кэрэһиэбэйдик кэккэлээбиттэр.

Манна республика араас муннуктарыттан кэлэллэр. Остеохондроз, гастрит, тыынар органнар ыарыыларын, ньиэрбэ уонна гинекологическай ыарыылары эмтииллэр. Манна таһынан инсульты эбэтэр инфаркты сылдьыбыт дьон эмиэ эмтэниэхтэрин сөп.

Эмтэниигэ Абалаах бадараана туһаныллар, сибиэһэй, чэбдик салгынынан тыынныы эмиэ биллэр оруоллаах ылар. Спортивнай снарядтар, бассейннаах сауна, о.д.а. бааллар, туристическай походтар тэриллэллэр.

Сынньанар, эмтэнэр путевкалары бэйэҕит тэрилтэлэргит профкомнарыттан эбэтэр санаторийтан ылыаххытын сөп. Билсиһэр тел. 27-4-40.

Саха Республикатын профсоюзтарын федерацията.

ДОЙДУБАР ТУГУ ЭМЭ ТУҺАЛААТАРБЫН ДИЭН

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

сиэнэ биһиги республикабытыгар хас эмэ сыл эрдэ ылан туһаммыт эбиппит. Бэйиэги салалтабыт бу боппуруоска туруорсубат буолбатах, туруорсар. Ол тыынан баран, инникитиҥ республика Президенэ, Правительство уонна сокуону таһаарар парламент бары түмсэн маныаҕа балачча систиэмэлээх уонна дьүккүөрдээх үлэни ыытталлара табыллара буолуо. Мин бу барыбар республика парламенын аатыттан Федерацияҕ Сэбиэтин комитетын мунньаҕар социальнай политика боппуруостарын дьүүллэһиигэ кыттыыны ылыаҕым. Киниэхэ хотугу регионнар ыарахан боппуруостарын, проблемаларын өйдөөбөккө буола сатыыр, утарсар чиновниктар элбэхтэр.

БЫЫТЫЫ: Урукку өттүгэр кырдьаҕастарга, кыамматтарга, инбэлииттэргэ олохтоммут чэпчэтиилэр сотуллаллар, суох буолаллар үһү диэн кэпсээн дэлэйдэ. Ити туһунан ааҕааччыларга тугу этиэҥ этэй?

ЭППИЭТ: Ол-бу сурахтар, олоҕо суох кэпсээннэр, кырдьык, үгүстэр. Ити туһунан ханнык да официальнай докумуон билигинитэ суох. Государство урут дьаҕаны, билигин дьаҕаны бэйэтин кырдьаҕастарын, кыамматтарын, ыарыһахтарын көрөр-истэр эбээһинэстээх. Инникитин дьаҕаны оннук буолуо дии саныыбын.

Иннинэ өттүгэр улууһум хаһыатын «Саҥа олох» нөҥүө бэйэм депутатскай үлэм туһунан быыбардааччыларбын кытта быстыспат сибээһи тутуһар баҕалаахпын.

Кэпсээтэ Россия Журналистарын союзун чилиэнэ
Иван ФЕДОТОВ.

Биир идэлээхпит ситиһиитэ

Сотору таҕыста СР Үөрэҕин министерствотыгар Владивосток куораттан үөрүүлээх сурах кэллэ: страноведение уонна английскай тыл учууталларын II российскай-американскай конкурстарыгар биһиги республикабытыттан 4 кыттааччы полуфиналистарынан буоллулар. Дьокуускай куорат национальнай гимназиятыттан Н. Л. Баишева, Чурапчы улууһун гимназиятыттан Н. А. Белолюбская, Үөһээ Бүлүүтээҕи физико-математическай оскуолаттан С. С. Ильина уонна Мииринэй куорат 12 №-дээх тыл оскуолатыттан И. М. Дацук ситиһиилэриттэн бары да үөрдүбүт.

Ааспыт сылга ыытыллыбыт I конкурска биһиги республикабытыттан 6 кыттааччы полуфиналист буолбуттара эмиэ элбэҕи этэр. Үөрэхтээһин сылыгар полуфиналистар 13 тыһ. доллар суумалаах харчынан өйөбүлү оҥорбуттара. Быйыл бу суума 8 тыһ. 800 доллар буолла. Конкурс усулуобуйатынан, хас биирдии кыайыылаах үлэлиир оскуолата үөрэтэр-методическай литератураттан саҕалаан принтердээх компьютерга тиийэ хааччылыахтаах. Онон Чурапчытааҕы гимназия сыл устата Наталья Алексеевна бэриллибит испииһэктэн талан ылбыт көрүүтүн күүтэр.

Билигин полуфиналга тахсыбыт учууталлар финалга кыттарга бэлэмнэнэллэр. Биһигиттэн биир эмит кыттааччы финалга кыайан, XXIII-ка бэйэ таһымын үрдэтэргэ барарга босхо путевканы ылыа диэн эрэлбит улахан.

Наталья Алексеевна Белолюбская билигин төрөөбүт улууһугар тиһаарыллаахтык үлэлии сылдьар. Үөрэтэригэр инновационнай методтары киллэрэрэ, модульнай үөрэтиини таба туһанара, компьютернай программаны баһылаабыта, оскуола, улуус иһинэн ыытыллар семинардарга интэриэһинэй дакылааттарынан кыттыыта—бу барыта кини учуутал быһыытынан үрдүк профессиональнай таһымын көрдөрөр. Кини ити ситиһиитэ улуус уонна республика олоҕор улахан үөрүүлээх түгэнинэн буолар. Бэйэтин талан ылбыт идэтигэр чахчы бэриниилээх, опыттаах учууталлартан Марфа Алексеевна Сивцеваттан туйгун билиини ылан, Наталья Алексеевна бастыҥ учуутал буола үүннэ. Маны таһынан кини личность быһыытынан тахсарыгар үлэлиир коллектива улахан оруоллаах диэн саныыбын. Ол курдук, бу коллектив иһигэр эйэлээх уонна үлэлииргэ үчүгэй атмосфера мэлдьи баар.

Улуус учууталларын биир идэлээхтэрэ Н. А. Белолюбская ситиһиитинэн эҕэрдэлиибин уонна кинилэргэ бу ыарахан кэмҥэ айар, үлэлиир баҕаларын, дьоҕурдарын кыайа уостубатыгар баҕарабын.

В. Д. СЕМЕНОВА,
үөрэх тэрилтэлэрин үлэһиттэрин идэларин таһымын үрдэтэр институт омук тылларыгар кабинетын методист-чинчийээччитэ.

КЭЛЭР КЫҺЫНГА БЭЛЭМНЭНИИ

ДЬОКУУСКАЙ. СР Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыбатын министерствота кэлэр кыһыҥҥа бэлэмнэниигэ сибээстээн инженердэри хомуйууга конкурс биллэрдэ. Талыллан ылыллыбыттар сөбүлэһии быһыытынан сайыҥҥы кэмҥэ 2-3 ыйга улуустарга баран үлэлиэхтэрэ.

Министр Валерий Попов санаатынан, миэстэлэргэ рабочай-кадрдар бааллар. Ол эрэри үчүгэй идэтийбит инженердэр суохтара оттук сезонугар бэлэмнэниини улаханнык атахтыыр. Оттон техническэй сыыһалар тымныыга улахан иддьархайы аҕалыахтарын сөп.

СИА.

«Ангардас дьылҕаҕа эрэ найылааман...»

Барда бу эрто дойдуттан аҥым И. И. Попов—Быралгы Ньукулай. Барда эргиллибэттик—оҕотун, кэргэнин, ийэтин, биҥитин, биирдэ торообуттэрин, кэнигэр хаалларан, сүрэхтэ хараастыы хаҥыс тыалын ингэрэн.

Бираас, сырдык саныыбыт оҕо кинн олох очуруттан тэптэрэн, онтон көҥүлэ туубуллан олоҕо сиэллэммиттэ-кутуруктаммыта, ыарыы ыаллаһан үйэтэ ыллаата, саанн сарбылыына...

Бэйэтэ ааттаммытын курдук, бырааттан быралгы да сыыттар бэрт элбэх хоһоонноору суруйара, ол эрээри бочоттата сатаабат эбэ. Ол үксэ бэйэни намчаныы, сэнэн сананыыттан уонна олохтоо атын көрүүттэн тахсара. Дьиҥэр, кини олох «үрүҥун-харатын» барытын амсайбыт буолан куолаһа күүстээх эбэ. Кини сүбэни ыллаан 90-нус сыллартан саҕалаан аҕыйах хоһоону «Сахалаа», «Эдэр саас», «Саҥа олох» хаһыаттарга тахсыталаабыттара. Кини аймаҥыыларыгар хас да ырыа сурулунна...

«Чалбахтан бадараан ыһыллар—
Чахчыта бу эмиэ таммахтар.
Кириитэр эрэ диэн сиргэнан
Кинини хаһан да сиилээмэ!
Итэҕэй, сып-сырдык таммах уу
Иҥахха юҥнллан «кириийэрэ—
Олохпут муоратын сатыылаан
Олоҥнуу сатаччы да баһаам!».

Маннык хоһоону сүрэҕэ кыламмыт, дуунатэ аймаммыт эрэ киһи суруйара чахчы.

Бүгүн «Саҥа олох» редакцията собулоһиитинэн Быралгы Ньукулай кэлин кэмиэ суруйбут хоһооннорун дьон биилэтигэр таһаартарабыт. Иннэ бэйэтэ эпитиннии, «дьылҕаҕа ангардас найылаан» сылдьар, өссө ойдоох-саныаларын тута илик мичаттар бу хоһоонноору аҕаан, иннинэ олохтутун ырыгалаан, толкуйданыс.

Сайаҕас дуунаныах аҥым олус дьоллоох киһи эбэ. Кини суруйбут хоһоонноро, ырыалара доҕотторугар, атастарыгар элбэх буолуохтаахтар. Баҕар, кини аймаҥыыларын хаһан эрэ тумэн чомчотон киэн маассаҕа таһаарыан диэн баҕалаахпын. Онон аҥым Ньукулай суруйуулара кимиэхэ эмэ баар буоллахтарына (баарыгар эрэнибин) миэхэ ыытаргытыгар көрдөһөбүн. Адырыһыы: 678050, Уус-Алдан улууһа, Бороҕон сэл., хаһыат редакцията.

Иван ПОПОВ—БАХСЫЛЫЫРАП.

Снимокка: И. И. Попов.

Быралгы НЬУКУЛАЙ

ЭДЭР САС, ЭН СЫРДАА

Эрдэһит чымчаахтыын ыллаһа
Сардаҥа тылаытын уруйдаа,
Этиҥэн хомускун ыллата
Сахалыы бар дьоҥҥун арчылаа.

Эдэр саас, эн сырдаа—
Суолдьут сулус буоллаҥкын,
Эйэ, таптал, ыра санаа
Сүүмэхтэрин уулаҥкын.

Элбэҕи олорбут кырдьаҕас
Сүбэтин, алгыһын ылынан,
Эйдирдээх олоҕу кыайбакка
Сүгүрүй, кэрэнэн киэн тутта.

Эдэртэн эйэтин ылаҥкын
Сүрэхтэ таптала үйдээ,
Эйэнэ, эрчимэ кыаттаан
Сүрүннээ олохтоо үөрүй.

ТАПТАЛ

Биһик, ыарын оҕо саас
Бинир чаҕылхай күнүгэр
Аанан ыһан, бадаҕа,
Алҕас таптал таарыйта.
Түүгүү нуурал ыйдаҥа
Күннүгүнэн түһүүтэ
Тырым хараҕ уотунан
Тыллыбыта дьол буолан.

Эдэр саныым ситимин
Эмискэччи уулларан,
Таптал мүоттээх уоһунан
Туймаарыта дуунабын.
Түүгүү нуурал ыйдаҥа
Түннүгүнэн түһүүтэ
Илэ кэлэн куустута
Иэйэр имэг суоһунан.

Үрүҥ комус кырдьар саас
Үгүс дьоро күнүгэр
Таптал иэйэр ырыата
Таарымталыа дьолунан.
Түүгүү нуурал ыйдаҥа
Түннүгүнэн түһүүтэ
Таптал эмиэ саҥалыы
Тиийэн кэлиэ аанньаллыы...

СУЛУСТАР АЛТЫҺАР СУОЛЛАРА

Сулустар алтыһар суоллара
Сырдыкка саҕахха саһаллар,
Дьылҕабыт ытыска арыллар
Дьураалаах суоллара арыллан.

Саасты уу холбоһор ырыатын
Сир Ийэ сэргэхтик ыһыллыр,
Сүрэхтэр сиисиһэр тылларын
Сиккиэр тыал сэмэйдик баһаллыр.

Саасты күн алыптаах утаҕын,
Сэгэрдэм, дуоһуйа үйнахтыах,
Саадаарар дьэргэлгэн суһумун
Сүрэхтэ саһыаран үйэлыах.

Сибэкки дьэрэкээн ыһааҕар,
Сэгэрдэм, сиэттиһэн ыалдьыттыах.
Саасты дьах былыттыын тайааран
Сир дьолун ырыанан айхаллыах.

Сулустер алтыһар суоллара
Сырдыкка саҕахха саһаллар,
Дьылҕабыт ытыска алтыһар.

САХАМ НАМЫЫН ЫРЫАТА

Ийэм үөрэн мачилийэ
Имэрийэ көрөр дуу,
Иэйии ыарын кылыһаҕа
Ийэ, кунпун бигнир дуу?..

Сахам намыын ырыата
Сайан кинрдэ сүрэхтэр,
Сырдык үөрүү, саадаара
Сыдьаай дьоллоох түгэнигэ.

Ооньуу, кулэ, чэмэлийэ
Оҕом кэлэн куубар дуу,
Ураа ырыа абылаҥа
Уулларр уйан иэйии дуу?..

Аҕам төрдөх ыллыгэ
Арчыый сүүспэр сыстар дуу,
Алаас паҕыд ырыатыгар
Артыс тыахым куубар дуу?..

Тапталлааҕым эйэмэнньэ
Таалан түөспэр сыстар дуу,
Таптал тырым ымыыта
Тыыннаах ырыа буолар дуу?..

Сахам намыын ырыата
Сайан кинрдэ сүрэхтэр,
Сырдык үөрүү, саадаара
Сыдьаай дьоллоох түгэнигэ!

ТОҔО?

Тулабар уу-чуумпу,
Барыта ыныгэтэ ыһыйэр,
Тулабар туох да суох,
Барыта мичиитэн кириийэр...
Арай ыраах алааска
Тулаайах туруйа туруктуур,
Арай үөһэ халлаакта
Саннааар ый аргыый нуктуур.

Тоҕо ый ытаабыт хараҕын
Чараас былыт сотон аспат,
Тоҕо сырдык мичээрин
Ый миэхэ ыыппат?
Тоҕо соҕотох туруйа
Ытыыр түүгүү түүмпүтэ,
Тоҕо ыраас куолаһа
Кырымпаны саныыпат?

Үрүҥ түүтэн күрэйэн
Үөрүү хаана бутуйда?
Төрдө буруо сиэ түһэн
Төҥо намтаан утуйда?
Тоҕо саныам түүрүллэн
Тордуох буолан олуйда,
Тоҕо тылым болуөрэн
Торҕон кыыллыы улуйда?

Тоҕо түүгүү чымчаахтар
Ыллаан-туойан барбаттар,
Тоҕо чаҕаан ырыанан
Үөрүү кыммын ыспаттар?
Тоҕо киһи барыта
Чаллаҕ титтин ойдом барда,
Тоҕо ырыан тахсыбаҕка
Туйгуу саныам түмүстэ?..

КҮН ТЫЛЛАР МИЧЭЭРДИН

Сарсыарда күн тыллар мичээрдин.
Сир дьолун дьоннорго бэлэхтин.
Арай эн сүрэхтэр кистэнэ
Арахпат ахтылҕан күлүгэ.

Күн аайы күн тыллар саҥалыы,
Күн сирин дьолунан куустахтыы.
Эн үгүс күннээҕи түбүккэр
Эбиллэр күннэтэ кэтэһин.

Күнтэн-күн күн тыллар дьиримнин,
Кэлиэхтээх үөрүүнү билгэлин.
Эрэл—эн хас нунуо киэргэлэ,
Эрэллээх сүрэҕин биһигэ.

x x x

Сибэкки кэриэтэ тылланнар
Сүрэхтэ иэйиилэр үөскүүллэр,
Киниилэр кэниннэ «тылланан»
Киһини күлүмэх күүстүүллэр.
Ыаҕунуһар саныалар даҕаны
Ылбыччча «халлаантан түспэттэрэ»,
Үөрүүлээх түгэнигэр билбэккэ
Үрдүттэн үктэбит сибэккит
Өс-санаа ингэтэх бэйэтэ
Ондойон «күн диэки көрүүтэ!».

ИТИРБИТИМ

(Үүктүү)

Итирбитим тохсуннуу түүнүттэн,
Соҕэрбин көрсүбүт үөрүүттэн,
Сыыннаҕас, ии-итии түөһүттэн,
Ыытыннаах иэйиибит күүһүттэн.

Итирбитим сир, халлаан сиэтибит
Соһуумар ыныгык цахчыттан...
Сүрэҕи, дуунаны туймуулуур
Сир уйбат ыар-хаҥыт аныыттан.

Итирбитим элбэхтэ испиртэн
Эбэтэр хойуу чэй чифиртэн,
Бихсыбар мүтүкчэ сытыттан,
Эдэр саас мэнитиир тыалыттан.

Итирдим бу кэлин «өйдөнөн»
Иттаҕас оноһуу ыарыттан,
Дьылҕаҕа ангардас найылаан
Дьоннорбун тулаайах хааллартаан.

Итини барытын эттэххэ,
Иллиҥэ хаҥ баттаан эпэххэ,
Элбэхтэ итирбит эбиппин—
«Иҥэччи» дэтиэхпин дэппиппин!

СЫРДЫК УОННА ХАРАҢА

Оҕо саастан көрөбүн
Олох улуу дьүкүөрүн,
Сырдык уонна хараҥа
Сыралаһар моккүөрүн...

Хайдах эрэ ол эрэн
Хараҥаны аанан түһэн,
Олох хабыр оттүнэн
Одуу быһа үөрэнэн,
Алыс наһаа наардаамыт
Алын тыына сатаамыт
Айылгыны күүһүлээн
Алдьаныыбыт—ыар иэдэн!

Сырдык эмиэ үксүгэр
Сырдыгынан күлүктээх,
«Өсөт күннээх» сугэнэр
Өндөппөтөх «ҮТҮЕЛЭЭХ»,
Өдкөн ыайыы күлүгэр
Өһөх хаанныах үктэллээх.
Арыт сырдык итинник
Аанна барар көстүүлээх...

Хараҥаҕа эрэ көстөр
Халлаан чаҕыл сулуһа,
Хаҥыл сүрэх өрүкүйэ
Хоһуун саныа өрө көтөр.
Уота суохха икки сүрэх
Ордук күүсэ битийэр.
Уйан-хатан, ис эриэн—
Уота суохха көстөр сибэкки...

АЛТЫҺАН ААСПЫТ СУОЛБУТ...

Быстан сиргэ түһэр
Бүтэһик түгэнигэр
Бох сэбирдэх олоҕор
Биирдэ көтөр дьоллоонор.

Доҕоччугуом, ол тэҥэ
Дьоллоох дьоро күннэнэн,
Оҕолоноо дьон тэҥэ
Олордохпут дин биргэ...

Сардаҥа буолан тыллар
Сарсыардаанны саһарҕа
Сарыал буолан кымһар,
Саҕахха киэһэ сүтэр.

Итэ эрэн сылааһа
Иитэн хаалар сиргэ,
Сарсыныгы күнү күүтэ
Сибэккитэ, кинигэ!

Ханнык да хаҕыс хаһыы
Хаарыйбытын да ылын,
Ордон хаалар сиэ-биир
Ол сардаҥа сиэмэтэ.

Алҕаска Олох уоһунан
Алтыһан аастыт суолбут,
Ордон салҕаа туруохтун
Оҕолорбут дьоллорунан!

ОЛОҢХО ХАҺАН ҮӨСКЭЭБИТЭЙ?

ДЬОКУУСКАЙ. Соторуттаабыта Гуманитарнай чинчийии институтун ученай сэбиэтин киэн ыытарыыгаах мунньаҕар олоҥхо үөскээбит кэмин чуолкайдааһын боппуруоһа дьүүллэһиллиннэ.

Бу боппуруоска чинчийээччилэр баар түүлүгэ ыыйан кэлбэттэр. Этиҥ кырдьаҕас чинчийээччилэр ,филологическай наука кандидаттара Иннокентий Пухов, Георгий Эргис олоҥхо баһыгы эрдэбит VI үйэтин эргин үөскээбитэ диэн саныыллаахтара. Аныгы кэлүөҥ ученайдар, быстахтык ыллахха, олоҥхо отделын сэбиэдиссэйэ Владимир Никифоров, филологическай наука кандидата Светлана Мухоплева уол.а. кэнники чинчийиилэр түмүктэригэр олоҕуран олоҥхону 2000 сыл анараа өттүгэр үөскээбитэ диэллэр.

БУРУЙУ ОНГОРУУНУ БОХСОР ТУҺУГАР

ДЬОКУУСКАЙ. Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) Бороҕобинтэллэрин палататыгар «Дьахталлар буруйу онгоруону утарыа общественнай тэриллэ ыытыллыыбыт уонна депутаттар болохтоох улахан общественнай резонаннастаммыт өлөрүүлэр кэнниллэриттэн тэриллибит холуобунай дьыалалары силиэстийэлээһин хаамыытын бэрэбиэркэлиигэ модьуйуулларынан итиннэ «Дьокуускайга буруйу онгоруону утары охсуһуону күүһүрдүү туһунан» парламентскай истиҥэ матырыйаалларын бэлэмнии туһугар депутатскай силиэстийэлиир болох тэриллиннэ. Оны палата председателин солбуйааччы Анатолий Данилов салайар.

— СИА.

ЧУРАПЧЫ СЭЛИЭННЬЭТИГЭР 1 МААЙДААҔЫ НОРУОТ КҮҮЛЭЙИН ПРОГРАММАТА

Ыытыллар сирэ: Чурапчы сэл. «Айыллаан» Сынньалаҥ киинин площадката.

Ыытыллар күнэ: ыам ыйын 1 күнэ, сарсыарда 10 чаастан.

I. Бырааһынньыкка аналлаах митинг. Эҕэрдэ концерт.

II. «Ох тыл, бэргэн этии»—частушкалар, көрдөөх ырыалар, анекдоттар, хоһооннор, бэйэ айымньыта (тэрилтэлэринэн). I, II, III миэстэлэр.

III. «Самай самайдар» конкурс:

1. «Самай күүстээх»—массыынаны соһуу.
2. «Самай уһун киһи».
3. «Самай улахан киһи».
4. «Самай кырыхан ыйааһын».
5. Ыарахаты көтөҕүү.

Бииргэ бириис.

IV. Спортивнай оонньуулар:

1. Гири анньыыта (32 кг).
2. Хапаат тардыһыыта—7 киһи (5 эр киһи, 2 кыыс).
3. Көргүттэргэ күрэхтэһии.
4. Оҕолорго көрдөөх эстафета.

V. Аты-эргиэн.

VI. Дискотека. Киэһэ 9 чаастан. Билиэт сыаната—10 солк.

Сэлиэнньэ олохтоохторо, НОРУОТ КҮҮЛЭЙИГЭР кыттаах кыттыыны ыларгытыгар ыҥырабыт.

Тэрийэр сүбэ.

МУЗЕЙБЫТЫГАР САҤА БЭЛЭХТЭР

Чакырдааҕы Эрилик Эристиин литературнай-мемориальнай музейыгар бэлэхтэр мэлдьи киирэллэр.

Эрилик Эристиин аатынан литературнай бириэмийэ лауреата Семен Руфов 3 кинигэни бэлэхтээтэ. Биир дойдулаахпыт, саха биллиилээх суруйааччыта Иван Федосеев—Доосо «Өксүкүлээх олүүтэ уонна тиллиитэ», «Холорук», «Учитель от бога», «Я сын аласа», «Олох диэн охсуһуу» диэн кинигэлэрин итиэнэ «Чолбон» сурунаал 1997 сыллааҕы сэттэ нүөмэрин биэрдэ.

А. П. Илларионов кэргэнэ В. Е. Илларионова Афанасий Петрович «Тылбаастар» диэн кинигэтигэр: «Республика биир биллиилээх политическай деятелэ, Ил Түмэн палататын бастакы председателэ, үтүөлээх юрист, тылбаасчыт Афанасий Петрович Илларионов—күтүөккүт тылбаастарын кинигэтин үтүө өйдөбүнньүк буоллун диэн Эрилик Эристиин музейыгар бэлэхтиибит. Үтүө саналаах кытта Афанасий Петрович кэргэнэ Венера Егоровна уонна оҕолоро Тамара, Елена, Айталина, Петр, сиэннэрэ Айаал, Артур. 21.03.98 с.» диэн суруйан бэлэхтээтилэр.

Суруйааччылар Д. В. Кириллин, В. И. Пестерев, учуонай А. П. Окоемникова эмиэ бэйэлэрин кинигэлэрин, Чурапчытааҕы гимназия учуутала М. Е. Филиппова суруйааччы Эрилик Эристиинэҕэ аналлаах фотоальбому, бэйэбит оскуолабыт учуутала В. В. Петров Чакыр оскуолатын 70 сыллаах үбүлүөйүгэр түһэрбит онноох хаартыскаларыттан бэртээхэй буклеты, биир дойдулаахпыт, Сылаҥҥа олорор норуот маастара Нь. Д. Флегонтова туостан тигиллибит ыыах ыар маҕаһы, маллаах ньиэти «1—4 кылаастарга үөрэммит кыһам—Чакыр оскуолатын 70 сыллаах үбүлүөйүгэр...» диэн суруйан, киин үөрэппиттэрэ, онус кылааска үөрэнэр Маша Макарова туостан тикпит сылгы маҕаһын, маллаах ньиэти бэлэх оҥордулар.

Николай ФИЛИППОВ.

ЛАТВИЯҔА АЧЧЫГЫЙ ОЛИМПИАДА

РИГА. Латвия Республикатын национальнай олимпийскай комитетын тэрийиитинэн 5—15 саастаах оҕолор ортолоругар аччыгый олимпиада ыытыллыбыт. Онно республикаҕа баар бары национальнай общиналар оҕолорун хамаандалара кыттыыны ыллылар. Ол иһигэр Саха сириттэн төрүттээхтэр «Чороон» обществоларын оҕолоро эмиэ күрэхтэстилэр. Күрэхтэһиигэ Саха Республикатын былааҕа көтөҕүллүбүтэ.

«Чороон» 9 спортсмены түһэрдэ. Холобур, Украинаттан 30, Германияттан 36 оҕо кыттыбытын саныахха сөп. Бииһиги биир дойдулаахтарбыт 20 хамаандаттан 12-с миэстэни ыллылар. СИА.

Эҕэрдэлиибит!

Улуустааҕы киин балыыһа кылаабынай врачын, Саха Республикатын үтүөлээх врачын АЛЕКСЕЕВ Григорий Ивановичы 60 саастын туолбут оруобуна үбүлүөйүнэн эҕэрдэлиибит.

Саханы саха оҥороро, доруобай, чэгиэн буолуулар үйэ тухары бары күүскүн, билиигин, сатабылгын биэрэн үлэлээн-хамсаан кэлбиккэр сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэбит. Баҕарабыт өрүүтүн күүстээх санааны, кэрэ ырааны суолдьут оҥостон, бар дьонуҥ ытыктабылларынан, дьиэ кэргэниҥ дьоллоох сирдьитэ олороргор.

Соловьев нэһилиэгин дьаһалтата, участковай балыыһатын коллектива.

x x x

Күндү эдьиийбитин, Дирин бөһүөлэгин олохтооҕун ИВАНОВА Мария Егоровнаны үйэ аҥардаах үбүлүөйүнэн итиитик, истиҥник эҕэрдэлиибит.

Эн биһиэхэ ийэлии кыһамньыҥ иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит. Үтүө доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиилэри, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Амма сэлиэнньэтиттэн балтыҥ Александра, Семен, Стасик, Миша Терентьевтэр.

x x x

Аламай күнү көрдөрбүт амарах аҕабытын, өр сылларга физкультура учууталынан, оҕо-сынньалаҥ лааҕырын салайааччытынан үлэлээбит, спорт ветеранын, Болтоҥо нэһилиэгин олохтооҕун ЖИРКОВ Василий Митрофановичы 60 саастын туолар үбүлүөйүнэн истиҥник эҕэрдэлиибит.

Эдэр сааһыҥ ырмаһыт кымыыта буолбут таптыыр кыыскын Дария Гаврильевнаны кэргэн ылан 33 сыл тухары «эн-миэнэ» дэһэн, биһигини, биэс оҕоҕун төрөтөн киһи ахсын киһи саннытар таптайан утугарсыы сылааһын саныыбыт. Күүстээх куолаастаах бэйэҥ бииргэ сонаҕын улааттыннарбакка, эрчимнээх бэйэҥ бииргэ иилигин көтөхпөккө, саҥалаах бэйэҥ биир хатыылаах тылы таһаарбакка улааттыннартаахтыгын, билигин номнуо 8 сиэннээхпин, «Эһээ Баһылайы» диэн мииньигэстик ааттатан, дьоллоох киһи буолан олороҕун.

Күндү киһибит, кырдьары билбэккэ уһун үйэлэнэн, биһигини кытта мэлдьи бииргэ буоларгар баҕарабыт.

Оҕолоруҥ Александра, Василий, Оксана, Гаврил, Рома.

x x x

Күндү дьоммутун, Дирин бөһүөлэгин олохтоохторун Анастасия уонна Прокопий ДАЛБАЕВТАРЫ алаһа дьиэни тэрийэн быр-баачча олорбуккут 20 сылынан итиитик, истиҥник эҕэрдэлиибит.

Баҕарабыт эһиги олоххут сырдык халлаанын хаһан даҕаны хараҥа былыт сабардаабатыгар. Оҕолоргут дьоһуннаах дьон буолан, эһигини аттыгар үөрдэ турдуннар. Дьол-соргу эрэ тосхойдун!

Бары үтүө саналаах кытта аймахтарыҥ Чурапчыттан Тимофеевтар, Макаровтар, Башневтар. Соловьевтар, Хатылыттан Тимофеевтар, Дьокуускайтан Ордаховтар.

x x x

Сайаҕас саналаах, ырааас дууһалаах күндүтүк саныыр кэһэбитин, хоту көһөрүллүү кыттыылааҕын, тыыл ветеранын, сибээс кырдьаҕас үлэһитин, Мындаҕаайы бөһүөлэгин олохтооҕун ПОПОВА Елена Гаврильевнаны 65 саастын томточчу туолбуккунан сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн, хоолдьуктаах бэйэбит хоҥкуйан туран ис сүрэхпититтэн итиитик, истиҥник эҕэрдэлиибит.

Эһиэхэ үтүө доруобуйаны, күн сиригэр баар бары үчүгэйи баҕарабыт. Мэлдьи үөрэ-көтө, сүбэлии-амалыы сырыт.

Кыргыттарыҥ Елена, Евдокия, күтүөттэриҥ Семен, Александр.

ҮП-ХАРЧЫ КЫРЫЫМЧЫГЫНАН

ДЬОКУУСКАЙ. СР Национальнай уус-уран музейа Европатааҕы культурнай сибээстэһиилэри сайыннарыыга кыттыытын иһин «Прогресс туһугар бииргэ үлэлээһин» норуоттар икки ардыларынааҕы программа Гран-при наҕараадатынан бэлиэтэннэ. Наҕарааданы туттарыы сиэрэ-туома ыам ыйын ортотугар буолуохтаах. Ол эрээри, үп-харчы кырыымчыгынан, музей бэрэстэбиитэлэ онно барара саарбах буолла. Таарычча аҕыннахха, былырыын музей «Кыһыл көмүс пальма» норуоттар икки ардыларынааҕы бириэмийэни ылбыта. Ол эрээри онно эмиэ ким даҕаны кыайан барбатаҕа. СИА.

БИЛЛЭРИИ

«Күнэй» коллективнай предприятие бэйэтин продукциятын иһин төлөбүргэ табаарынай толуйуу дисконта суох ылар.

Кэлиҥ, сылдьыҥ, талыҥ, атыыласыҥ!

«Күнэй» КП.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Иж-П5 (7200 солк.), «Минскэй» (5000 солк.) мотоциклалары.

ДШП-ны (60 солк.), шифери (85 солк.).

Араас миэбэли (төлөбүрү харчынан, толуйуунан).

Высшай суортаах бурдугу, куула—225 солк.

Комбикорму, куула—85 солк.

Автозапчастары.

Водканы (Дьокуускай комбината)—28 солк.

«Полет» маҕаһыына.

x x x

Мээккэ сахары, куула—280 солк.

Высшай суортаах бурдугу, куула—180 солк.

Ыһах арыытын, дьааһыга—550 солк.

Кыһын хортуоппуйу, килиэ—3 солк. 50 харчы.

Чурапчы сэл. Красильников уул. 6 №-гэр «Онтовап» ХЭО-ҕа эбэтэр 21-482 тел. билсиҥ.

x x x

Чехословацкай коляскалары эбэтэр саҥатык «Москвич» автомашинаҕа атастаһабын. Тел. 27-342.

x x x

1995 сыллаах, үчүгэй туруктаах ГАЗ-31029 («Волга») автомашинаны. Сыаната—20 тыһ. солк. Чурапчы сэл. Ленин уул. 89 №-гэр билсэргитигэр.

МАХТАНАБЫТ

Таптыыр кэргэммин, амарах аҕабытын, «Чурапчытеплоснаб» МУП үлэһитин КОРКИН Николай Петровиһы эмискэ малдьыы сүтэрбит ыар күннэрбитигэр биһиэхэ күүс-көмө, өйөбүл буолбут, сүгүрбүт-куппут тэрилтэлэрин коллективыгар, дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба управлениетыгар, улпотребсоюз бырабылыанньатыгар, профкомугар, үлэһиттэригэр, пенсионнай управлениеҕа, маһы таҥастыыр комбинат үлэһиттэригэр, Кытаанахха бииргэ үлэлээбит табаарыстарыгар, өр сылларга бииргэ үлэлээбит доҕотторугар Платонов Е. Д., Платонов Ю. Г., Платонов Д. К., чугас ыаллардыыттар Абрамов Р. Р, Оконешников Г. И., Старостина Е. П., доҕоттордутугар, дьүөгэлэрбитигэр Егорова В. М., Винокурова М. М., Дьяконовтарга, Давыдовтарга, Малышевтарга, Ефимовтарга, аймахтарбытыгар бары Коркиннарга, Старостиннарга, Макаровтарга, Пономаревтарга, аҕабыт бииргэ үлэлээбит табаарыстарыгар, бииргэ үөрэммит оҕолорбутугар, табаарыстарбытыгар ис сүрэхтэн истиҥник махтанабыт.

Бука барыгытыгар үтүө доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарин туран, ыарыы маллаасынын, хомолто-сүтүк хомолтуун диэн алгыыбыт.

Кэргэнэ Клавдия Иннокентьевна, оҕолоро Петр, Мария, Саргы Коркиннар.

Предприниматель Дыдаев Илья Николаевич аатыгар бэриллибит төгүрүк бэчээтэ сүппүтүнэн, дьиэ суоҕунан аахыллар.

Хаһыат аныгыскы нүөмэрэ муус устар 30 күнүгэр чэппиэргэ, тахсыаҕа.

Хаҥалас нэһилиэгин олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана, Герой-ийэ

ОКОНЕШНИКОВА Парасковья Осиповна

өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Уолугар Чакыр орто оскуолатын учууталыгар, РФ үөрэҕириитин туйгуннугар, «Саха-Азия оҕолоро» фонд стипендиатыгар Петров Василий Васильевичка, кийиитигэр Любовь Константиновнаҕа, сиэнигэр Арыан Васильевичка Чакыр нэһилиэгин дьаһалтата, орто оскуолатын коллектива.

—Кыыһыгар Катяҕа, күтүөтүгэр Васяҕа Адамова Аграфена Константиновна.

Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо

НОЕВ Николай Гаврильевич

өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Кэргэнигэр Чурапчы орто оскуолатын математикаҕа учууталыгар Ноева Акулина Афанасьевнаҕа улуустааҕы гимназия коллектива.

Редактора солб. А. М. СЛЕПЦОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 оор. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-333, отделы—21-265, магазин—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам и субботам.

Индекс газеты: 54907.

Автор суругар этиллээр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Суруйка ыйыллар чахчылар